

Посохов І. М.*д-р. екон. наук, професор,*
ORCID: 0000-0001-9668-642X;**Петриченко О. В.***студент**Національний технічний університет
«Харківський політехнічний інститут»,
м.Харків, Україна*

БІЗНЕС-АНАЛІТИКА ТА МОДЕЛЮВАННЯ ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ

Бізнес процеси, їх впровадження в структуровану систему економічної взаємодії різнорівневих агентів ринку, є основою та безперечним підґрунтям для сучасного макро- та мікроекономічного середовища. На сьогоднішній день існує багато ризиків для проведення як інвестиційної так і комерційної діяльності в межах економіко-політичного простору, пов'язаних з нестабільними показниками розвитку та постійною зміною, вдосконаленням методів ведення бізнесу. Бізнес-аналітика формується навколо центральної вісі, у вигляді якої постає діяльність компанії, спрямована на досягнення першочергової та центральної задачі, отримання прибутку, від проведеного функціонального процесу [4, с. 312].

Аналіз загалом представляє досконале вивчення інформаційно-матеріальної бази підприємства, як в розрізі внутрішньої діяльності, безпосередньо на рівні компанії, так і на етапі зовнішньої взаємодії підприємства з сторонніми, третіми суб'єктами господарської діяльності ринку. Тобто, інакше кажучи, бізнес-аналіз компанії містить в своїй основі, функціональні можливості, пов'язані з технологічною та аналітичною обробкою масивів даних, що стосуються діяльності підприємства, визначенням таких важливих для кожного підприємства показників, як ринкова капіталізація, справедлива вартість компанії по відношенню до отриманого нею прибутку до сплати податкового навантаження. Всі ці аспекти в цілому відображають загальний стан компанії, її рентабельність, конкурентоспроможність, тобто формують певну модель або систему, яка в свою чергу демонструє за допомогою якісних та кількісних вимірників, готовність компанії до подальшого функціонування, або ж прийняття певних рушійних рішень, які матимуть неопосередкований вплив на діяльність, економічне становище загалом всього підприємства. Для кожного власника підприємства, яке здійснює своє функціонування в певному секторі економіки, важливо на початковому етапі провести доцільний та вичерпний аналіз ринку, в межах якого він планує діяти. Встановлення пріоритетних цілей та завдань, виявлення перешкод, які чекають на компанію, у вигляді бар'єру на вхід або ж вихід з ринку, високий рівень конкуренції, скорочені можливості самого підприємства по відношенню до масштабів обраного ринку для подальшого функціонування.

Наведені аспекти, що лежать в основі взаємодії підприємця та суб'єктивно-об'єктивного простору ринку, визначаються саме за допомогою бізнес-аналізування та створення моделі, яка чітко та прозоро транслювала б загальний стан як зовнішнього середовища, в якому перебуває компанія, так і її внутрішнього становища, відповідно до робочих процесів в межах підприємства.

Проведення вище зазначених операцій з бізнес-аналізування є необхідним для ефективної, продуктивної та прибуткової взаємодії агентів сфери ринку та безпосередньо підприємства, адже наприклад, інвестору, який планує вносити свої кошти до оприбуткування системного апарату діяльності підприємства, потрібно чітко розуміти об'єм передбачуваних вигід, які принесе йому інвестування саме в цю компанію та строк окупності вкладених заощаджень, тобто протягом якого періоду прибуток компанії повністю покриє вкладені інвестором кошти й почне приносити для нього чистий прибуток, у вигляді дивідендів.

Така ж ситуація може скластися і навколо пасивної частини підприємства, стосовно акціонерного капіталу, який слугує підґрунтям та одним з основних джерел, які забезпечують ефективне функціонування компанії. Акціонерам та власникам пакетів акцій, необхідно виділити для себе окремі показники підприємства, які характеризують успішність та прибутковість його діяльності, наскільки вкладені ними кошти продуктивно введенні в функціональний оберт компанією. Саме задля таких цілей і проводиться бізнес-аналіз окремих показників підприємства, які потім зводяться в багатофункціональну модель, яка є економічним ретранслятором становища компанії, як

особистісному відношенні, так і по відношенню до загального ринку, на якому підприємство здійснює свою діяльність [1, с. 43].

Також слід розглянути досить важливу тему моделювання економічного розвитку, яка має прямий й опосередкований зв'язок з бізнес-аналізом, це пояснюється тим, що на основі проведеного бізнес-аналізу формується економічна модель, яка втілює в собі конкретні данні, відносно справ компанії та за її результатами моделюється та розробляється пан подальших дій для підприємства. Тобто, узагальнюючи вище наведене, можна сказати, що моделювання подальшого розвитку компанії є основою проведення структурованого аналізу функціональної частини підприємства і в значній мірі допомагає підприємця та засновникам компанії, окреслити майбутній план для розвитку діяльності відділів компанії в обраній сфері, виділити бажані економічні аспекти та показники, приведення яких в життя, надасть компанії нові можливості для диверсифікації продукції, нарощення масштабів виробництва, розширення ланцюжків постачання та допоможе вийти на принципово новий рівень функціонування. Адже чітко побудована структура майбутніх рішень та планів, завжди є базовим рівнем та запорукою успішності й прибутковості підприємства. Але всім на відомо наскільки економічні умови є мінливими та нестабільними, вони мають пряму взаємозалежність з міжнародним економічним становищем в усьому світі, і інколи буває досить важко миттєво реагувати на всі виклики та циклічні реакції ринкового простору [1, с. 45].

Але саме ця реакція, її швидкість, оперативність та вміння підприємця діяти в екстрених ситуаціях, які вимагають швидкого прийняття рішень і є центральною умовою, яка забезпечує ефективність компанії. Реагування на різноманітні ризики в межах певного ринку, галузі також беззаперечно можливо з більшим рівнем продуктивності, якщо компанія має вже структуровану модель подальшого економічного розвитку для себе, бо значно легше внести відповідні зміни до моделі, яка охоплює всі сфери діяльності, та вже на основі скоректованих показників приймати подальші рішення [2].

Отже у висновку, ототожнюючи проведену дослідницьку роботу, слід зазначити, що питання бізнес-аналітики є дуже актуальним для сьогоденної реальності ведення підприємницької діяльності. Сутнісне функціонування всіх підрозділів компанії спрямоване на визначення можливих вигід від діяльності в тій чи іншій ніші ринку, та досягнення прибутку від здійсненої праці, але саме задля пошуку ефективних сфер діяльності та вдосконалення управлінського процесу всередині підприємства, необхідно створювати модель економічного розвитку агенту ринку, яка відображає всі аспекти, які впливають та мають значний внесок в процес еволюції фірми [3, с. 4]. Тому сучасним компаніям необхідно на управлінських, виробничих рівнях та рівні збуту проводити досконалий аналіз переваг і недоліків діяльності, встановлювати певні орієнтири, задачі робітникам, за допомогою моделювання загального стану підприємства, для розуміння стану на теперішній момент, та вибудовування прогнозів відповідно до подальшого розвитку фірми.

Література:

1. Баріленко В. І. Підготовка бізнес-аналітиків / Економічний аналіз: теорія і практика. 2011 р. № 33. С. 42–47.
2. Тлущкевич Н.В. Організація аналітичної роботи на підприємстві: управлінський аспект [Електронний ресурс] / Н.В. Тлущкевич // «Економічні науки». 2011. URL: http://irbisnbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?c21com=2&i21dbn=ujrn&p21dbn=ujrn&image_file_download=1&image_file_name=pdf/ecnof_2011_8_60.pdf (дата звернення: 01.11.2022).
3. Клімова Н. В. Економічний аналіз: історія і перспективи розвитку. Економічний аналіз: теорія і практика. 2009 р. № 23. С. 2–8.
4. Посохов І. М. Аналіз ризиків управління в системі менеджменту якості підприємства / І. М. Посохов. Бізнес Інформ. 2016. № 1. С. 311-316.